

Sygn. akt II CSK 332/14

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa L. M.

przeciwko E. K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 4 grudnia 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 11 grudnia 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 grudnia 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację pozwaną E. K. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 6 czerwca 2013 r., którym uwzględnione zostało częściowo roszczenie powódki o zachówek po zmarłym ojcu. Ustalenia faktyczne i ocenę dowodów dokonana przez Sąd pierwszej instancji podzielił Sąd Apelacyjny.

W skardze kasacyjnej pozwana zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 207 § 3 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. oraz art. 193 § 2¹ w związku z art. 187 § 1 i 2 k.p.c. Naruszenie prawa materialnego dotyczy art. 8 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie kodeksu cywilnego w związku z art. 1007 § 1 k.c. sprzed nowelizacji k.c. dokonanej wymienioną ustawą; art. 6 w związku z art. 991 § 1 k.c. i art. 156 § 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami; art. 5 k.c. oraz art. 481 § 1 w związku z art. 6, art. 455 i art. 476 k.c. Skarżąca wniosła o uchylenie wyroku w całości i oddalenie powództwa, ewentualnie o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z zasądzeniem kosztów oraz zasądzeniem zwrotu spełnionego świadczenia w wysokości 86 561,41 złotych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania pozwana wskazała na potrzebę rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego, na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie oraz na oczywistość skargi.

Zagadnienie prawne zostało sformułowane jako pytanie, czy termin przedawnienia roszczenia o zachówek rozpoczyna bieg od dnia ogłoszenia testamentu, czy też termin ten rozpoczyna bieg wskutek wystąpienia określonych zdarzeń prawnych, jeśli tak, to jakich, a nadto, jakie działania prawne przerywają bieg przedawnienia.

W odniesieniu do zagadnienia prawnego, to należy przyznać, że pełnomocnik pozwanej starannie przedstawił możliwe stanowiska dotyczące rozumienia art. 1007 § 1 k.c., powołał się także na orzecznictwo i odwołał do

poglądów doktryny. Nie zwrócił jednak wystarczającej uwagi na argumentację Sądu drugiej instancji i tam powołane orzecznictwo, wsparte ponadto argumentami słusznościowymi, mającymi szczególne znaczenie w tej sprawie, ze względu na ustalenia faktyczne, zwłaszcza wiek powódki w czasie, gdy miały miejsce zdarzenia istotne dla jej roszczeń o zachowek. Zbyt wątle są zatem przyczyny, dla których w niniejszej sprawie należałoby podejmować rozważania nad początkiem biegu przedawnienia o zachowek, jeśli do obrony jest stanowisko zajęte w zaskarżonym orzeczeniu. Stanowisko to jest ugruntowane w orzecznictwie na tyle, na co wskazuje Sąd drugiej instancji, że na gruncie tej sprawy nie ma potrzeby dokonywać jego kolejnej weryfikacji.

Podobnie należy się odnieść do wskazywanej przez skarżącą potrzeby dokonywania wykładni przepisów o odsetkach ustawowych. Orzecznictwo dotyczące tej kwestii jest bardzo bogate, wskazywane zarówno w zaskarżonym orzeczeniu, jak w uzasadnieniu skargi. Jest ono związane z przesłanką wymagalności roszczenia. Sąd drugiej instancji uznał, że ta wymagalność na podstawie art. 455 k.c. odnosi się do wezwania dłużnika do zapłaty określonej kwoty, co zostało potwierdzone wydanym wyrokiem na tle ustaleń faktycznych sprawy. W uzasadnieniu wniosku przytoczonych zostało szereg orzeczeń, także sądów apelacyjnych odnoszących się do wymagalności roszczenia w ogólności, a nie na tle spraw o zachowek. Mimo zatem, że podobnie jak co do przedstawionego zagadnienia prawnego, wartościowe jest prowadzenie dyskusji prawniczej na tematy budzące wątpliwości praktyki, ale to nie wystarcza do podejmowania się weryfikacji orzeczenia prawidłowo i przekonująco uzasadnionego, odpowiadającego poczuciu sprawiedliwości.

Wobec zgłoszonych wątpliwości interpretacyjnych i zagadnień prawnych nie może zostać uwzględniony wniosek o oczywistej zasadności skargi, pozostaje to bowiem we wzajemnej sprzeczności. W myśl utrwalonego stanowiska judykatury oczywista zasadność, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oznacza zasadność ewidentną, czyli wadliwość rozstrzygnięcia sądu widoczną na pierwszy rzut oka, bez potrzeby prowadzenia złożonych rozumowań (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, z dnia 4 kwietnia 2013 r., III CSK 43/12 i z dnia 18 lipca 2013 r., III CSK 143/12, niepubl.).

Tym bardziej nie można twierdzić, że skarga jest oczywiście uzasadniona, jeśli zgłasza się konieczność rozstrzygnięcia postawionego zagadnienia prawnego o podstawowym znaczeniu dla zasadności roszczenia. Z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, odnoszącego się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie płyną żadne argumenty, które dowodziłyby na występowanie tej przesłanki.

Z tych względów należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w sentencji.